

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. liepos 27 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Alės Bukaviniienės ir Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas), susipažinusi su 2023 m. liepos 18 d. paduotu atsakovės akcinės bendrovės „Panevėžio statybos trestas“ kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 3 d. nutarties peržiūrėjimo ir prašymu sustabdyti skundžiamos apeliacinės instancijos teismo nutarties vykdymą,

nustatė:

Atsakovė padavė kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 3 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje dėl įpareigojimo pašalinti trūkumus, nuostolių atlyginimo. Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, 2023 m. gegužės 3 d. nutartimi pakeitusi Panevėžio apygardos teismo 2022 m. gruodžio 13 d. sprendimą, ieškinį tenkino ir įpareigojo atsakovę per vienerius metus nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos savo sąskaita parengti pastato – jungtinio gyvybės mokslų centro elektrotechninės dalies defektų šalinimo projektą, pateikti projektą ieškovei ir pagal tokį projektą atlikti pastato elektrotechninės dalies defektų šalinimo darbus – pašalinti defektus ir juos sukėlusias priežastis; neįvykdžius teismo įpareigojimo ištaisyti pastato elektrotechninės dalies defektus per teismo nustatytą terminą, suteikė ieškovei teisę atlikti pastato elektrotechninės dalies defektų šalinimo darbus atsakovės lėšomis, kartu išieškant iš atsakovės reikiamas išlaidas; priteisė ieškovei iš atsakovės 23 047,64 Eur nuostolių atlyginimo, 6 proc. dydžio metinių palūkanų.

Atsakovė kasaciniu skundu prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 3 d. nutartį ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti apeliacinės arba pirmosios instancijos teismui.

Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, nustatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, jog turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Atsakovės kasaciniame skunde nurodomi tokie esminiai argumentai:

1. Nebuvo atskleista bylos esmė, netinkamai taikytas Lietuvos Respublikos Energetikos įstatymas bei kiti poįstatyminiai teisės aktai, netinkamai kvalifikuoti ginčo teisiniai santykiai, liko neįvertinti atsakovės argumentai, susiję su galimu ieškovės netinkamu įrangos eksploatavimu ir priežiūra, kas galėjo lemti ir neabejotinai lėmė įrangos gedimą ir ieškovės nuostolius, t. y. paties ieškovės atsakomybę. Atsakovė, remdamasi specialiosiose teisės normose įtvirtintais privalomais energetikos įrenginių ir priežiūros reikalavimais, įrodinėjo ieškovės atsakomybę dėl įrangos gedimų, atitinkamai siekdama paneigti savo atsakomybę arba ją sumažinti, tačiau, teismams ginčo santykiams netaikius specialiųjų teisės normų, šie atsakovės atskirtiniai ir su tuo susiję įrodymai liko neįvertinti, nors byloje buvo įrodymų apie tai, kad ieškovė, naudodama įrangą, nesilaikė privalomų specialiųjų priežiūros ir eksploatavimo reikalavimų.
2. Apeliacinės instancijos teismui nepritaikius Lietuvos Respublikos Statybos įstatymo (įstatymo redakcija, galiojusi iki 2013 m. liepos 1 d.) 36 straipsnio 4 dalies nuostatos, nepagrįstai buvo taikyti bendrieji statybos rangos darbams taikomi garantiniai terminai todėl rangovei buvo be pagrindo pritaikyta atsakomybė už garantinių įsipareigojimų vykdymą, nors garantiniai terminai įrangai buvo pasibaigę.
3. Taikant ir aiškinant Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir CK) 6.667 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą sutrumpintą ieškinio senaties terminą byloje, kuriose reiškiami reikalavimai susiję su darbų trūkumais, nustatytais per garantinį laikotarpį, svarbus ir CK 6.697 straipsnio 5 dalies taikymas, joje numatytos pareigos įvykdymo vertinimas. Teismas formaliai vertino ieškovės pretenzijos pareiškimo terminus, nepateikdami aiškinimo ir vertinimo dėl CK 6.697 straipsnio 5 dalyje įtvirtintos užsakovo pareigos per protingą terminą informuoti rangovą apie defektus. Juolab kad pareiga per protingą terminą pranešti rangovei defektus buvo įtvirtinta ir Rangos

sutartyje.

4. Teismų išvada atsakovės atsakomybės už įrangos gedimus, nėra pagrįsta teisės aktų nuostatomis, neatitinka byloje ištirtų rašytinių įrodymų, teismo ekspertizės išvadų. Kadangi ginčas byloje buvo susijęs su statybos metu sumontuota įranga, kurios pagrindiniai parametrai, techninės specifikacijos nurodyti techniniame projekte, apeliacinės instancijos teismo išvada, kad už įrangos gedimus liko atsakinga tik atsakovė, kaip darbo projekto rengėja, prieštarauja STR. 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ 13 punkto nuostatomis.
5. Teismams priimant procesinius sprendimus byloje buvo iš esmės pažeisti CK 6.253 straipsnio 5 punktas ir 6.259 straipsnis, juose įtvirtintų nuostatų iš viso netaikant, nors atsakovė jomis grindė savo atsikirtimus į ieškini. Tiek pirmosios instancijos teisme, tiek ir apeliaciniame skunde atsakovė prašė teismo, kad tuo atveju, jeigu bus nustatyti visi kiti atsakovės atsakomybės už ieškovės patirtus nuostolius pagrindai, atsižvelgiant į ieškovės galimą netinkamą įrangos eksploatavimą, remiantis CK 6.253 straipsnio 5 dalimi ir 6.259 straipsniu atleisti atsakovę nuo atsakomybės arba iš esmės ją sumažinti. Teismams iš esmės įvertinus visus atsakovės gynybos argumentus, išnagrinėjus byloje esančių įrodymų visumą, egzistavo pagrindas atsakovę atleisti nuo atsakomybės atlyginti ieškovei nuostolius arba iš esmės sumažinti ieškovės reikalaujamus nuostolius, prie kurių atsiradimo (padidėjimo) prisidėjo ir pati ieškovė.
6. Teismai šioje byloje iš esmės pažeidė ir įrodymų tyrimo bei vertinimo taisykles, netinkamai kvalifikavus ginčo santykius, netaikius specialiųjų teisės normų reikalavimų, liko neįvertinti įrodymai, susiję su įrangos netinkama priežiūra ir eksploatavimu, privalomų reikalavimų nesilaikymu. Teismų išvados, kad už įrangos gedimus yra atsakinga tik atsakovė grindžiamos pavienėmis teismo ekspertizės akto išvadomis, atskirais sakiniiais, jiems suteikiant didesnę įrodomąją galią, dėl ko buvo pažeistas CK 218 straipsnis. Teismo nesutikimas su eksperto išvada turi būti motyvuojamas.
7. Teismai šioje byloje taip pat rėmėsi ieškovės užsakymu atliktu UAB „Energy Advice“ vertinimu ir pateikta ataskaita, su kurios įrodomąja reikšme nesutiko atsakovas. Teismų liko neįvertinta tai, kad UAB „Energy Advice“ ataskaitoje nurodomi ieškovės tinkle atlikti matavimai, kurie buvo atlikti esant išjungtai kompensavimo įrangai, nors pats tyrimas buvo atliekamas siekiant nustatyti reaktyviosios galios kompensavimo įrangos darbo režimus analizuojamame elektros tinkle. Matavimų ir tyrimų ataskaitos tikslas negali būti pasiektas esant išjungtai ar neveikiančiai įrangai. Į šią aplinkybę teismai neatsižvelgė.
8. Apeliacinės instancijos teismo nutartyje nėra pasisakyta dėl esminių tiek faktinių, tiek teisinių apeliacinio skundo argumentų (tiek dėl įrangos tinkamo eksploatavimo ir priežiūros, tiek ir dėl ieškovės veikimo/neveikimo, delsiant informuoti apie gedimus ir nustatyti jų priežastis, dėl pirmiau nurodyto Statybos įstatymo 36 straipsnio 4 dalies taikymo, tiek dėl CK 6.253 straipsnio 5 dalies ir 6.259 straipsnio taikymo, teismo ekspertizės akto išvadų). Tai, pagal CPK 329 straipsnį, yra absoliutus teismo sprendimo negaliojimo pagrindas.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl nurodytų teisės normų pažeidimo ir nukrypimo nuo kasacinio teismo praktikos. Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Atsisakius priimti kasacinį skundą, grąžinamas už jį sumokėtas žyminis mokestis (CPK 350 straipsnio 4 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti atsakovei akcinei bendrovei „Panevėžio statybos trestas“ (j. a. k. 147732969) 628 (šešis šimtus dvidešimt aštuonis) Eur žyminio mokesčio, sumokėto AB Swedbank banke 2023 m. liepos 3 d., mokėjimo nurodymo Nr. SP00037500.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Goda Ambrasaitė-Balynienė

Alė Bukavinienė

Virgilijus Grabinskas